

skab; men jeg frægter ingenlunde for, at enten Menigheden eller Videnskaben vilde lide ved, at Theologien kom bort fra Universitetet. Jeg veed nok, at en af vore theologiske Professorer for et Par Aar siden endte et lille Skrift saaledes: falder Theologien, falder Universitetet, og falder Universitetet, falder Danmark. Men saa stor Bægt tør jeg ikke tillægge den Omstændighed, at Theologien blev fjernet fra Universitetet. Den Side af Theologien, som har med Menighedslivet at gøre, vilde naturligvis blive ved at trives, saalænge der trives en Menighed, og de, der stole paa, at Menigheden ikke forgaar, kunne altsaa være fuldstændig rolige for denne Side af Sagen. Men jeg tror heller ikke, at Videnskaben vilde tabe derved, thi den egentlig videnskabelige Side af Theologien vil selvfølgelig blive ved at drives ved Universitetet, og jeg tvivler ikke paa, at de vordende Præster nok skulle blive nødt til at lytte til, hvad der lyder deraf. Thi selv om Theologien ikke doceres i den samme Bygning som de øvrige Videnskaber, tror jeg dog ikke, at Videnskabens Lys er en saadan Praas, at det ikke kan skinne udover Universitetets Bygning. Er der virkelig et Lys, der udgaar fra Videnskaben, saa kan det sagtens lyse over et saadant lille Land som Danmark. Sil man ogsaa en Præsteskole udenfor Hovedstaden, vilde man derfor ikke forsælde til Mørke og Taabelighed — saaledes som det ærede Medlem for Ringsted (Zahle) mente — men man vilde blive nødt til, forsaavidt man iøvrigt vilde bevare sin Plads i Folket, at tage Hensyn til det Lys, der tændtes i Videnskabens Sale. Det Naturligste er, at Staten stiller sit Krav til dem, der skulle være Embedsmænd i Folkekirken, men at den saa overlader til dem selv at søge deres Uddannelse, hvor de kunne finde den, ikke blot i, men ogsaa udenfor Universitetet, og jeg tror, at, naar vi fik Examenkommissioner, saa at man ikke blev nødt til at høre Forelæsninger ved det theologiske Fakultet, vilde der danne sig Præsteskoler udenfor det, baarne frem af Menigheden selv og til Velsignelse for Menighedslivet i Danmark. — Der er iøvrigt et Fag, som nu kræves ved theologisk Examen, som jeg i Forbigaaende vil pege paa, og som jeg tror, at man næsten fra alle Sider er enig om bør falde bort; det er det Hebraiske. Det er saa overmaade Lidt, der kræves, at man aldeles ikke derved kommer ind i selve det hebraiske Sprog, og det gjør altsaa intet Gavn, men det gjør tværtimod Skade, idet det fører til, at de fleste theologiske Kandidater kun kjende faare Lidt til det gamle Testamente, det gamle Testaments Historie og hele dets Indhold udenfor de faa Kapitler, de læse paa Hebraisk. Efter min Erfaring vide Landets Skolelærere langt bedre Bæstend end de vordende Præster med Hensyn til det gamle Testamente, hvis ikke Præsterne ganske lærligt, paa egen Haand uden Hensyn til, hvad der kræves til Examen,

have gjort Studier i saa Henseende. Derfor forekommer det mig, at det vil være langt naturligare, om der krævedes et større Kjendskab til det gamle Testamente og slet intet Kjendskab til det hebraiske Sprog, thi det, man nu kjender deraf, er alligevel saagodtsom Intet, men kræver dog en usorholdsmæssig Tid. Dernæst er der en anden lille Examen, som staar i Forbindelse med den theologiske, som jeg kunde ønske at faae forandret. Det er Examen i Kirkefaderlatin, som blev indført dengang, man afskaffede Latintalen ved Examen, og som vistnok Alle, der kjende Noget til den, ville indrømme er en af de mest pudsigste Examina ved Universitetet. Det er tillige den billigste, thi den koster Intet, og der er derfor en Mængde Mennekker, som gaa op til den og falde igennem den ene Gang efter den anden, indtil de endelig slumpe til at faae den. Den betyder faare Lidt, og den giver ikke noget fyndeligt Kjendskab til Kirkefædrenes Latin, hvorfor man vistnok, uden at tabe det Mindste derved, ganske kunde lade den falde bort. Med Hensyn til den filosofiske Examen er jeg enig med flere foregaaende Talere i at ønske, at den maa falde bort, idetmindste i dens nuværende Skikkelse. Jeg kan dog ikke tilbageholde, skjøndt det allerede er fremkommet fra anden Side, en Beslagelse af den Maade, hvorpaa det ærede Medlem for Langeland kom til at omtale gamle Sibbern. Jeg antager, at det egentlig var en Fortællelse af det ærede Medlem, thi jeg kan ikke tro, at han ikke saavel som vi Andre skulle være den dybeste Øgiagtelse for denne Mand. Jeg er endnu yngre end det ærede Medlem og har kun hørt Sibbern i hans aller sidste Aar, men fik dog et betydningsfuldt Indtryk af ham. Det var ikke ham, der havde Skulden, naar Examen mange Gange blev til en Skandale; men Skulden laa hos de unge opbleste Herrer, der kom til Universitetet og lo ad den gamle Mand og gjorde Narrestreger, fordi de vare rene Skolebrenge, der ikke kunde tage Sagen paa anden Maade. Vil man dable Noget, skal man dable Institutionen, men ingenlunde Sibbern; thi han gav de Unge, skjøndt han stod som en gammel og i mange Retninger affældig Mand, saa meget Godt, at, havde de forstaaet at tage imod det paa rette Maade, saa havde de vist faaet et betydeligt Udbytte deraf. Men fra Skoletiden vare de kun vant til at lære Lektier og lærte derfor, hvad han sagde, udenad paa Remse, og saa blev det ganske vist kommiss, naar han prøvede paa at forklare dem, hvad Livet er, og de saa svarede med Remsen: „Livet overhovedet er en af en indre Kilde kommende opv.“ Saaledes som det ærede Medlem foreslog filosofisk Examen omdannet, kunde jeg ikke gaa ind derpaa. I denne Henseende kan jeg henholde mig til den ærede Ordspørers Bemærkninger. Det, der er Meningen med den filosofiske Prøve, er dog neppe — det vilde ialtsald være altfor urimeligt — at gjøre de Unge